

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 6Co/8/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5118207449
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 11. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Yvetta Dzugasová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2020:5118207449.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Yvetty Dzugasovej, a členov JUDr. Jany Urbanovej a Mgr. Andreja Kekelyho, v spore žalobkyní: 1/ R. V., nar. XX.XX.XXXX, 2/ W. V., nar. XX.XX.XXXX, 3/ R. V., nar. XX.XX.XXXX, 4/ O. V., nar. XX.XX.XXXX, 5/ U. V., nar. XX.XX.XXXX, všetky trvale bytom G. F. XXX, XXX XX G. F. - V., všetky zastúpené JUDr. Štefániou Harciníkovou, advokátkou so sídlom Saleziánska 4, 010 01 Žilina, IČO: 42 386 811, proti žalovanému: X. T., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom G. F. XXX, XXX XX G. F. - V., zastúpenému obchodnou spoločnosťou: Advokátska kancelária Hagara-Hagarová, s. r. o., so sídlom Daniela Dlabača 35, 010 01 Žilina, IČO: 36 806 498, o zaplatenie sumy 1.954,60 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Žilina č. k. 14C/21/2018-122 zo dňa 24. septembra 2019, takto

rozhodol:

Rozsudok Okresného súdu Žilina č. k. 14C/21/2018-122 zo dňa 24. septembra 2019 v jeho výrokoch I. a VII. potvrdzuje.

Rozsudok Okresného súdu Žilina č. k. 14C/21/2018-122 zo dňa 24. septembra 2019 v jeho výrokoch II. až VI. a VIII. až XI. ostáva nedotknutý.

Žalobkyňa 1/ má proti žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd (ďalej aj „súd prvej inštancie“) uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni 1/ sumu 107,28 eur spolu s 5% ročným úrokom z omeškania od 01.05.2018 do zaplatenia, do troch dní od právoplatnosti rozsudku (výrok I.), žalobkyni 2/ sumu 87,41 eur spolu s 5 % ročným úrokom z omeškania od 01.05.2018 do zaplatenia, do troch dní od právoplatnosti rozsudku (výrok II.), žalobkyni 3/ sumu 87,41 eur spolu s 5 % ročným úrokom z omeškania od 01.05.2018 do zaplatenia, do troch dní od právoplatnosti rozsudku (výrok III.), žalobkyni 4/ sumu 87,41 eur spolu s 5 % ročným úrokom z omeškania od 01.05.2018 do zaplatenia, do troch dní od právoplatnosti rozsudku (výrok IV.) a žalobkyni 5/ sumu 87,41 eur spolu s 5 % ročným úrokom z omeškania od 01.05.2018 do zaplatenia, do troch dní od právoplatnosti rozsudku (výrok V.). Vo zvyšku žalobu zamietol (výrok VI.). O nároku na náhradu trov konania rozhodol tak, že žalobkyni 1/ uložil povinnosť nahradiť žalovanému trovy konania v rozsahu 86 % (výroku VII.) a žalovanému uložil povinnosť nahradiť: žalobkyni 2/ trovy konania v rozsahu 98 % (výrok VIII.), žalobkyni 3/ trovy konania v rozsahu 98 % (výrok IX.), žalobkyni 4/ trovy konania v rozsahu 98 % (výrok X.) a žalobkyni 5/ trovy konania v rozsahu 98 % (výrok XI.).

2. V dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, že žalobkyne 1/ až 5/ sa žalobou domáhali uloženia povinnosti žalovanému zaplatiť žalobkyni 1/ sumu 1.602,52 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 1.602,52 eur od 01.05.2018 do zaplatenia, žalobkyni 2/ sumu 88,02 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 88,02 eur od 01.05.2018 do zaplatenia, žalobkyni 3/ sumu 88,02

eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 88,02 eur od 01.05.2018 do zaplataenia, žalobkyni 4/ sumu 88,02 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 88,02 eur od 01.05. 2018 do zaplataenia a žalobkyni 5/ sumu 88,02 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 88,02 eur od 01.05.2018 do zaplataenia, a to všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

3. Svoju žalobu odôvodnili tým, že sú spolu so žalovaným podielovými spoluvlastníkmi rodinného domu súp. č. XXX stojaceho na pozemku parcela KN-C č. 468 a týmto domom zastavaného pozemku parcela KN-C č. 468 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 506 m², k. ú. G. F., evidované v katastri nehnuteľností na LV č. XXX. Každá z nich vlastní k spoločnému domu a pozemku spoluvlastnícky podiel o veľkosti 1/20. Žalovaný je vlastníkom podielu o veľkosti 1/4. Ďalšími spoluvlastníkmi sú X. T. v podiele o veľkosti 1/4 a I. T. v podiele o veľkosti 1/4. Žalobkyňa 1/ spolu so žalovaným X. T. a ďalšími spoluvlastníkmi X. T. a I. T. nadobudli dom a pozemok do podielového spoluvlastníctva, každý z nich podiel o veľkosti 1/4, dedením po svojich rodičoch I. T. a R. T.. Žalobkyne 2/ až 5/ nadobudli svoje spoluvlastnícke podiely, každá z nich o veľkosti 1/20, darovaním od žalobkyne 1/ (ich matky) na základe darovacej zmluvy, na podklade ktorej bol vklad ich vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností povolený dňa 09.08.2017. Od smrti I. T., t. j. od XX.XX.XXXX dotknutý dom spolu so zastavaným pozemkom užíva v celom rozsahu žalovaný, čiže žalovaný užíva túto spoločnú nehnuteľnosť nad rozsah svojho spoluvlastníckeho podielu o veľkosti 1/4, a teda užíva aj ich spoluvlastnícke podiely. Žalovaný neposkytuje žalobkyňiam žiadnu náhradu za to, že v celosti užíva daný predmet podielového spoluvlastníctva. Medzi nimi a žalovaným nikdy nedošlo k dohode o tom, že žalovaný je oprávnený užívať predmetnú spoločnú nehnuteľnosť nad rozsah svojho podielu bez toho, aby za to poskytoval ostatným spoluvlastníkom zodpovedajúcu náhradu. Žalobkyne listom zo dňa 06.10.2017 vyzvali žalovaného na poskytovanie adekvátneho protiplnenia za užívanie predmetnej spoločnej nehnuteľnosti a v ďalšom liste zo dňa 31.10.2017 konkretizovali výšku náhrady, ktorú požadujú zaplatiť od žalovaného v závislosti od veľkosti spoluvlastníckych podielov, ktoré vlastnili žalobkyne 1/ až 5/ v období od 04.02.2015 do 30.09.2017. Pri určovaní výšky peňažnej náhrady za užívanie predmetnej spoločnej nehnuteľnosti žalobkyne vychádzali zo sumy 300,00 eur mesačne. Ich výzvu zo dňa 30.10.2017 prijal žalovaný dňa 03.11.2017. Žalobkyne opakovane vyzvali žalovaného na zaplataenie uplatneného nároku v predžalobnej upomienke zo dňa 16.03.2018, ktorú žalovaný prevzal dňa 19.03.2018. Žalovaný sa k ich nároku vyjadril v liste zo dňa 03.04.2018, v ktorom oznámil, že akceptuje ich nárok s tým, aby suma 200,00 eur mesačne bola východiskovou sumou pre určenie mesačnej náhrady za užívanie podielov ostatných spoluvlastníkov k predmetnej spoločnej nehnuteľnosti. V liste zo dňa 11.04.2018 (doručený žalovanému 13.04.2018) žalobkyne opakovane žiadali žalovaného poskytovať im náhradu za to, že neužívajú svoje spoluvlastnícke podiely v dôsledku toho, že žalovaný užíva spoločnú nehnuteľnosť nad rozsah svojho podielu, vyčíslili zodpovedajúcu náhradu za obdobie od 04.02.2015 do 31.03.2018 tak, že akceptovali sumu 200,00 eur ako predpokladaný výnos vzniknutý mesačne za užívanie spoločnej nehnuteľnosti, a vyzvali žalovaného zaplatiť žalobkyni 1/ sumu 1.592,52 eur (náhrada 1.514,50 eur za užívanie jej spoluvlastníckeho podielu o veľkosti 1/4 v období od 04.02.2015 do 08.08.2017 a náhrada 78,02 eur za užívanie jej spoluvlastníckeho podielu o veľkosti 1/20 v období od 09.08.2017 do 31.03.2018) a každej zo žalobkýň 2/ až 5 sumu 78,02 eur za užívanie ich podielov u každej o veľkosti 1/20 za obdobie od 09.08.2017 do 31.03.2018. Súčasne v tomto liste vyzvali žalovaného, aby od mesiaca apríl 2018 každej z nich poskytoval náhradu za užívanie spoločnej nehnuteľnosti v sume 10,00 eur mesačne, a to vždy k poslednému dňu v mesiaci, za ktorý im náhrada patrí. Čo sa týka právneho zdôvodnenia nároku žalobkyne 1/ až 5/ mali za to, že spoluvlastnícky podiel vyjadruje aj mieru účasti každého spoluvlastníka, pokiaľ ide o užívanie spoločnej veci. V prípade, že spoluvlastníkovi nie je zabezpečené užívanie spoločnej veci v rozsahu jeho podielu, má právo na poskytnutie zodpovedajúcej náhrady vo forme peňažného plnenia. Tomuto právu korešponduje povinnosť toho spoluvlastníka, ktorý spoločnú vec užíva nad rozsah svoj spoluvlastníckeho podielu, poskytnúť zodpovedajúcu náhradu spoluvlastníkovi, ktorý vec neužíva. Keďže ako podielové spoluvlastníčky dotknutých nehnuteľností boli žalobkyne vylúčené z ich užívania v dôsledku toho, že žalovaný v celosti užíva spoločnú vec, nad rámec svojho spoluvlastníckeho podielu, žalovaný je povinný poskytnúť im primeranú finančnú náhradu za užívanie aj ich spoluvlastníckych podielov na tejto veci v období od 04.02.2015 do 30.04.2018. Vo výzve na plnenie zo dňa 11.04.2018 (doručená žalovanému 13.04.2018) žalobkyne vyzvali žalovaného zaplatiť im náhradu za užívanie ich spoluvlastníckych podielov k predmetu podielového za obdobie od 04.05.2015 do 31.03.2018 v lehote 10 dní a náhradu za mesiac apríl 2018 do 30.04.2018, teda splatnosť celého požadovaného plnenia nastala najneskôr dňa 30.04.2018. Preto okrem náhrady za užívanie ich podielu

na spoločnej nehnuteľnosti si žalobkyne uplatnili aj zákonný úrok z omeškania v zmysle ust. § 517 ods. 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v platnom znení (ďalej len „OZ“) v spojení s ust. § 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka v platnom znení, a to vo výške 5 % ročne zo súm jednotlivých nárokov od 01.05.2018 do zaplatenia.

4. Žalovaný v rámci svojej obrany nerobil sporné žalobkyňami tvrdené vlastnícke pomery k dotknutým spoločným nehnuteľnostiam. Za spornú však považoval skutočnosť i tvrdenie žalobkyň, podľa ktorého mal užívať od 04.02.2015 až do podania žaloby dotknuté nehnuteľnosti výlučne sám a v celom rozsahu, t. j. aj v rozsahu zodpovedajúceho spoluvlastníckym podielom žalobkyň. Je pravdou, že dotknutý dom žalovaný užíval, avšak nie v rozsahu a spôsobom, ako to opisovali žalobkyne v žalobe. Ani jednému z podielových spoluvlastníkov nebránil vo výkone ich spoluvlastníckych práv, a to najmä v užívaní týchto nehnuteľností. Žalovaný zdôraznil, že sám užíva nehnuteľnosti len v rozsahu zodpovedajúceho jeho spoluvlastníckemu podielu, resp. v rozsahu zodpovedajúcom dohode s ostatnými podielovými spoluvlastníkmi (okrem žalobkyň). Pokiaľ ide o obdobie, kedy bola výlučnou vlastníčkou spoluvlastníckeho podielu o veľkosti 1/4 k sporným nehnuteľnostiam, t. j. do augusta 2017, mala žalobkyňa 1/ (okrem žalovaného ako jediná) kľúče od dotknutých nehnuteľností (rodinného domu vrátane pivnice a garáže), pričom tieto nehnuteľnosti každodenne navštevovala a riadne užívala, a to aj v čase, kedy sa on zdržiaval mimo domu. Je preto vylúčené tvrdenie žalobkyň, že žalovaný by mal od 04.02.2015 užívať spornú nehnuteľnosť v celosti sám, t. j. aj v rozsahu spoluvlastníckych podielov žalobkyň. Okrem toho dotknutý rodinný dom užívali aj ostatní jej rodinní príslušníci. Voči ich užívaniu žalovaný nič nenamietal. Situácia sa však zmenila po tom, čo sa voči nemu žalobkyňa 1/ začala správať spôsobom, ktorý možno označiť ako šikanózný. Žalobkyňa 1/, resp. aj ostatní jej rodinní príslušníci (vrátane žalobkyň 2/ až 5/) začali žalovaného bezdôvodne osočovať, ohovárať ho, resp. na neho kričať a psychicky útočiť a robiť mu schválnosti. Správanie sa žalobkyne 1/ sa však naďalej stupňovalo, čo vyvolávalo v ňom dôvodný strach a vplývalo na neho mimoriadne nepriaznivo. Až potom, z obavy o vlastný život a zdravie, vymenil zámku na dotknutom rodinnom dome. Následne žalobkyňa 1/ darovala žalobkyňiam 2/ až 5/ časť svojho podielu a začali sa od neho domáhať plnenia za užívanie ich spoluvlastníckeho podielu, a to od 04.02.2015. Žalovaný ďalej uviedol, že si je vedomý, že za obdobie, odkedy došlo k výmene zámok (júl 2017), čiastočne znemožnil žalobkyňiam užívanie rodinného domu v rozsahu ich spoluvlastníckeho podielu. Poukazoval však na to, že k uvedenej situácii došlo výlučne v dôsledku správania sa žalobkyň. Vzhľadom na uvedené mal za to, že súd by mal pri rozhodovaní o nároku žalobkyň prihliadať aj na tieto skutočnosti. Súčasne zdôraznil, že pokiaľ ide o pozemok, na ktorom je dotknutý dom postavený, tento je pre žalobkyne prístupný a on im žiadnym spôsobom neznemožňuje jeho užívanie. Žalovaný v súvislosti s uplatneným nárokom žalobkyň súčasne poukázal na to, že základným predpokladom pre uplatnenie nároku spoluvlastníka na náhradu za neužívanie spoločnej veci v rozsahu svojho spoluvlastníckeho podielu je užívanie tejto veci druhým spoluvlastníkom nad rozsah jeho spoluvlastníckeho podielu a zároveň, že spoluvlastníkovi uplatňujúcemu práva je vo výkone jeho užívacieho práva bránené. Preto žalovaný akcentoval, že žalobkyňiam nikdy nebolo bránené v užívaní pozemku parcela KN-C č. 468. Napriek tomu, že žalobkyne sa žalobou domáhajú len náhrady za užívanie dotknutého domu a k tomu prináležiaceho zastavaného pozemku parcela KN-C č. 468, strany sporu sú podielovými spoluvlastníkmi aj ostatných pozemkov evidovaných na LV č. XXX, k. ú. G. F. (parcely KN-C: č. 451/2, č. 451/3, č. 467 a č. 469). Tieto záhrady pritom žalobkyňa 1/ do konca roka 2016, ako jediná z podielových spoluvlastníkov, v celosti užívala a obhospodarovala. Rovnako v súčasnosti žalobkyne tieto záhrady čiastočne obhospodarujú, z ovocných stromov a kríkov pravidelne zbierajú všetku úrodu a túto aj zužitkujú. Bol preto toho názoru, že aj uvedené možno nesporne považovať za spôsob, ktorým sa žalobkyne podieľajú na užívaní spoločných nehnuteľností evidovaných na LV č. XXX. Žalovaný poukázal aj na to, že žalobkyne sa nikdy žiadnym spôsobom nepodieľali na nákladoch súvisiacich s nehnuteľnosťami patriacimi do ich podielového spoluvlastníctva, pričom tieto v celom rozsahu znášal výlučne on sám. Tiež zdôraznil, že sporné nehnuteľnosti užívať nad rámec svojho spoluvlastníckeho podielu, ho oprávňuje dohoda s ostatnými podielovými spoluvlastníkmi, a to X. T. a I. T., ktorým prináleží spoluvlastnícky podiel každému o veľkosti 1/4. Žalovaný tak žiadal žalobu zamietnuť, v prípade dôvodnosti žaloby však bol ochotný akceptovať sumu 500,00 eur ako celkovú výšku náhrady za užívanie spoluvlastníckych podielov žalobkyň, vychádzajúc zo sumy 200,00 eur, ktorá bola medzi stranami akceptovaná ako východisková pre určenie náhrady za neužívanie spoluvlastníckeho podielu a pri zohľadnení veľkosti spoluvlastníckeho podielu žalobkyň a obdobia 10 mesiacov (júl 2017 až apríl 2018). Na pojednávaní žalovaný vzniesol námietku premlčania žalovaných nárokov.

5. Z vykonaného dokazovania a na podklade nesporných skutkových tvrdení strán sporu súd prvej inštancie dospel k nasledovným skutkovým zisteniam: Za nesporné považoval konajúci súd žalobkyňami tvrdené vlastnícke pomery k dotknutým nehnuteľnostiam, čo napokon vyplynulo aj z LV č. XXX, k. ú. G. F.. Z výpovedí samotných strán a svedkov zistil, že medzi spoluvlastníkmi narastali konflikty a animozita s následkom nezhôd pri užívaní spoločnej veci. P. celej doby od prechodu práv po smrti rodičov užíval dotknutú nehnuteľnosť žalovaný. Z výpovedí však nebol preukázaný rozhodný čas, kedy došlo k vylúčeniu žalobkyne 1/ a následne jej dcér žalobkyň 2/ až 5/ z užívania domu a príslušného pozemku. Vylúčenie užívania žalobkyne 1/ mal súd preukázané aj výpoveďami svedkov v spojení s upozornením zo dňa 28.07.2017. Podľa upozornenia žalovaného, X. T. a I. T. zo dňa 28.07.2017 títo ako podieloví spoluvlastníci upozornili žalobkyňu 1/, že si neprajú, aby ona a ani jej deti a rodinní príslušníci vošli do dotknutého domu alebo na pozemok bez ich súhlasu, neparkovali vozidlá pred vstupnou bránou a neznemožňovali prístup pod hrozbou porušovania domovej slobody s oznámením veci na políciu. Tvrdenia, že žalobkyňami nikto nebránil v užívaní veci, len vzhľadom na správanie bol požadovaný súhlas so vstupom a užívaním, považoval súd prvej inštancie za účelové. Podmienenie vstupu na nehnuteľnosť a tým užívania nehnuteľnosti súhlasom ostatného spoluvlastníka je výslovne obmedzením práva daného spoluvlastníka užívať nehnuteľnosť. O užívaní veci je možné rozhodnúť spoluvlastníkmi. Rozhodnutie o užívaní - teda hospodárení s nehnuteľnosťou musí byť rozhodnutím o tom, ako a kto bude vec (nehnuteľnosť) užívať. Rozhodnutie o hospodárení so spoločnicou vecou nie je rozhodnutie, že niekto nesmie vec užívať. Rozhodnutie žalovaného s I. a X. T. zo dňa 28.07.2017 nemožno vyložiť inak ako rozhodnutie o uzurpácii práv na úkor ostatných spoluvlastníkov (výkladom nie je možné dôjsť z záveru, kto z nich a v akom rozsahu bude nehnuteľnosť užívať).

6. Súd prvej inštancie v ďalšom citujúc ust. § 137 ods. 1, § 139 ods. 1 až 3 a § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka ďalej uviedol, že ak je podielový spoluvlastník obmedzený v užívaní nehnuteľnosti, patrí mu náhrada spojená s obmedzením jeho práv, a preto musel vykonať právne posúdenie tohto nároku, ktoré bolo medzi stranami sporné. Spoluvlastnícky podiel vyjadruje mieru, akou sa spoluvlastníci podieľajú na právach a povinnostiach vyplývajúcich zo spoluvlastníctva k spoločnej veci. Pri reálnom užívaní veci to však predstavuje imaginárny podiel, ktorý je možné vyjadriť v užívaní veci napr. časovým obdobím. Ak sa užíva spoločne dom, tak bez reálneho vydelenia miestností a spoločných častí to nie je možné (zväčša to ani nemusí predne zodpovedať pomeru). Fakticky aj právne možno konštatovať, že spoločnú vec môže užívať každý. Podľa podielov je jednoduchšie rozdeliť plody. Preto ak len niektorý zo spoluvlastníkov užíva vec a iný spoluvlastník vec neužíva, neznamená to, že užíva vec nad rozsah jeho podielu. Užívanie nad rozsah podielu by bolo zjavné len pri prisvojení, či spotrebovaní plodov nad rozsah podielu. Z uvedeného je zrejmé, že z ust. § 137 ods. 1 Občianskeho zákonníka alebo z ust. § 139 ods. 1 Občianskeho zákonníka alebo z ust. § 139 ods. 2 Občianskeho zákonníka nevzniká právo na úhradu pri nevyužívaní podielov. S odkazom na odbornú literatúru súd prvej inštancie uviedol, že bez ohľadu na veľkosť jednotlivých spoluvlastníckych podielov sa podieloví spoluvlastníci samozrejme môžu dohodnúť na spôsobe a rozsahu užívania spoločnej veci aj inak - typicky napríklad tak, že spoločnú vec bude v celom rozsahu užívať len jeden z nich. Takáto dohoda však zaväzuje len spoluvlastníkov, vymedzuje len ich vnútorný vzájomný vzťah a nemá nijaký dopad na skutočné rozdelenie spoluvlastníckych podielov. Spoluvlastníkovi, ktorému v dôsledku takejto dohody nie je zabezpečené užívanie veci v rozsahu jeho podielu na spoločnej veci, vzniká nárok na poskytnutie zodpovedajúcej náhrady, pokiaľ sa spoluvlastníci nedohodli inak. Právo na poskytnutie náhrady je viazané výhradne na dohodu všetkých spoluvlastníkov, minimálne väčšiny z nich, nie na obmedzenie užívania veci v spoluvlastníctve. Výzvu, že si ostatní spoluvlastníci neprajú, aby žalovaná 1/ ako podielová spoluvlastníčka a ani jej deti a rodinní príslušníci vošli do dotknutého domu alebo na pozemok bez ich súhlasu, neparkovali vozidlá pred vstupnou bránou a neznemožňovali prístup, nemožno považovať za dohodu o užívaní. Fakticky predstavuje len spoločný postup niektorých spoluvlastníkov, že ostatný spoluvlastník nie je oprávnený vec užívať. Nejedná sa o dohodu podľa ust. § 139 ods. 2 Občianskeho zákonníka ako napr. v prípade, že vec bude ponechaná do výpožičky (bezplatného užívania) niektorému z nich. V danom prípade, keďže sa nejedná o zmenu (§ 139 ods. 3 Občianskeho zákonníka), každý zo spoluvlastníkov je povinný rešpektovať rozhodnutie. Ak však tým dôjde prehlasovanému spoluvlastníkovi k obmedzeniu práva užívať spoločnú vec podľa veľkosti podielu, tak má nárok na primeranú náhradu. Táto môže byť určená dohodou alebo určená vo výške všeobecnej hodnoty (obvykle nájom). Náhradu nie je možné rozhodnutím väčšiny (mimo jednohlasnej dohody alebo súhlasu vylúčeného) obmedziť či modifikovať. Pokiaľ však nedôjde k dohode o hospodárení, čo zodpovedá súdenému prípadu, ak dôjde k znemožneniu užívania veci niektorému zo spoluvlastníkov a vec užívajú viacerí, či niektorý spoluvlastník, užívajú vec v rozsahu

prevyšujúcom ich právo vec užívať podľa veľkosti spoluvlastníckeho podielu (§ 137 ods. 1 Občianskeho zákonníka) bez právneho dôvodu (prisvojili si právo ostatného vylúčeného spoluvlastníka), vzniká bezdôvodné obohatenie, pretože užíva (užívajú) tak vec bez dohody nad rozsah stanovený zákonom, teda bez právneho dôvodu. Práve rozsah užívania nad ideálny podiel (právo užívať každú časť veci v ideálnom podiele) je daný vylúčením ostatného spoluvlastníka.

7. Nakoľko súd prvej inštancie nemal preukázané vylúčenie žalobkýň pred výzvou zo dňa 28.07.2017, teda nároky za skorší čas nezistil, a teda žalobu žalobkyne 1/ v časti uplatneného nároku za obdobie pred dňom 28.07.2017 zamietol. Uplatnené nároky vzniknuté za obdobie od 28.07.2017 súd prvej inštancie nepovažoval za premlčané, nakoľko do podania žaloby neuplynula subjektívna dvojročná premlčacia doba podľa ust. § 107 ods. 2 OZ. Vzhľadom na to, že z vyhlásenia žalovaného s X. a I. T. zo dňa 28.07.2017 nie je zrejmé, kto a v akom rozsahu by mal užívať nehnuteľnosť, prihliadal na faktické užívanie nehnuteľnosti žalovaným, ktoré mal preukázané (žalovaný v nehnuteľnosti rieši a uspokojuje svoje bytové potreby). Z tohto hľadiska, keď v užívaní obmedzil žalobkyne, nie je podstatné, či užíval len časť nehnuteľnosti alebo celú vec, pretože nad vecou si vyhradil vylúčením žalobkýň užívacie právo.

8. Ďalej sa súd prvej inštancie zaoberal výškou samotného nároku žalobkýň, teda rozsahom bezdôvodného obohatenia, ktoré žalovaný získal. V tomto kontexte sa riadil ust. § 151 zákona č. 1160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) a za východiskovú hodnotu zodpovedajúcu nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia z užívania veci vzal sumu 200,00 eur, ktorú akceptovali žalobkyne prevzatím návrhu žalovaného a nebola žalovaným popretá. Nakoľko nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia za užívanie nehnuteľnosti bol daný až faktickým obmedzením práv žalobkýň (skutočným znemožnením užívať vec), nie od vôle žalobkyne 1/, že pre nezhody nebude vec užívať, súd prvej inštancie považoval nárok za daný až odo dňa 28.07.2017. V tomto čase bola žalobkyňa 1/ podielovou spoluvlastníčkou v podiele o veľkosti 1/4 až do dňa 08.08.2017 vrátane. Následne od 09.08.2017 nadobudol účinnosť prevod časti jej spoluvlastníckeho podielu na žalované 2/ až 5/ u každej o veľkosti 1/20. Rozsah nároku žalobkyne 1/ na vydanie bezdôvodného obohatenia za dobu od 28.07.2017 do 08.08.2017 ustálil v sume 19,72 eur a rozsah nárokov žalobkýň 1/ až 5/ za obdobie od 09.08.2017 do 31.04.2018 ustálil u každej v sume 87,41 eur. Preto priznal žalobkyni 1/ nárok vo výške 107,28 eur a žalobkyniam 2/ až 5/ nárok u každej vo výške 87,41 eur.

9. Nárok na zaplatenie úroku z omeškania súd prvej inštancie priznal žalobkyniam podľa ust. § 517 ods. 2 OZ v spojení s ust. § 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z., teda vo výške 5 % ročne od 01.05.2018 do zaplatenia, teda od uplynutia lehoty určenej vo výzve žalovanému (výzva zo dňa 11.04.2018).

10. Vo zvyšku, teda nad rozsahu sumy 107,28 eur u žalobkyne 1/ a u žalobkýň 2/ až 5/ v rozsahu rozdielu 0,41 eur aj s uplatneným príslušenstvom okresný súd žalobu zamietol.

11. Súd prvej inštancie sa napokon nestotožnil s tvrdením žalovaného, že sa zo strany žalobkýň jedná o uplatňovanie si nároku v rozpore s dobrými mravmi, ktoré nemožno priznať v súdnom konaní, pretože v konaní nemal preukázané skutočnosti, že výkonom práv žalobkýň, či niektorej z nich, dochádzalo pri realizácii práva k takému zasahovaniu do práv žalovaného, ktoré by odôvodňovalo ich vylúčenie z užívania nehnuteľnosti, teda že výkonom práva žalobkýň dochádzalo k zneužívaniu práva. Teda nebolo preukázané obmedzovanie základných práv žalovaného, týranie psychické či fyzické, páchanie trestnej činnosti na osobe žalovaného a pod. Všetky tvrdenia boli len nekonkrétne, vo všeobecnej rovine a neboli zistené ani v trestnom, či priestupkovom konaní.

12. O nároku na náhradu trov konania súd prvej inštancie rozhodol citujúc ust. § 255 ods. 1 a 2 CSP, a to podľa pomeru rozdielu úspechu sporových strán v zmysle ust. § 255 ods. 1 CSP, pričom o výške priznaného nároku bude rozhodnuté samostatným uznesením vydaným súdnym úradníkom po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

13. Proti rozsudku okresného súdu, čo do jeho výroku I. a VIII. podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný, ktorý žiadal napadnutý rozsudok v tejto časti odvolacím súdom zmeniť tak, že žalobu žalobkyne v tejto časti zamietne a o nároku na náhradu trov prvoinštančného i odvolacieho konania, by rozhodol tak, že by mu priznal nárok na náhradu trov konania voči žalovanej 1/ v rozsahu 100 %.

14. Odvolateľ sa v zásade stotožnil s argumentáciou súdu uvedenou v odôvodnení napadnutého rozhodnutia, ako aj s právnym posúdením veci. Namietal však, že súd prvej inštancie z dôvodu nepozornosti pri hodnotení jedného z rozhodujúcich dôkazov dospel k nesprávnemu skutkovému zisteniu, v dôsledku čoho nesprávne posúdil nárok žalobkyne 1/. Súd prvej inštancie vychádzal totiž z toho, že žalovaný spoločne s I. T. a X. T. ako podieloví spoluvlastníci na základe nimi spísaného upozornenia zo dňa 28.07.2017 v zásade vylúčili žalobkyne z užívania sporných nehnuteľností. Je zrejmé, že okresný súd považoval danú listinu za zásadný, resp. rozhodujúci dôkaz pri

posudzovaní uplatnených nárokov žalobkýň, resp. rozhodujúci dôkaz pri posúdení otázky, či došlo k ich vylúčeniu z užívania sporných nehnuteľností, alebo nie. Konajúci súd vychádzal z toho, že predmetné upozornenie sa týkalo tak detí žalobkyne 1/, a jej ostatných rodinných príslušníkov, ako aj samotnej žalobkyne 1/. Žalovaný však namietal, že predmetné upozornenie smerovalo výlučne len voči deťom žalobkyne 1/ (z ktorých v tom čase nemalo žiadne vlastnícke, či užívacie právo k sporným nehnuteľnostiam), nie však voči žalobkyňi 1/. Z dotknutého upozornenia v žiadnom prípade nevyplýva, že by úmyslom žalovaného, I. T. a X. T. bolo obmedzenie výkonu práv žalobkyne 1/, resp. jej vylúčenie z užívania sporných nehnuteľností. Vzhľadom na uvedené mal žalovaný za to, že zo strany súdu prvej inštancie v dôsledku nedôsledného posúdenia obsahu tohto listinného dôkazu došlo k pochybeniu, kedy priznal žalobkyňi 1/ voči žalovanému nárok na zaplatenie sumy 107,28 eur s príslušenstvom, a to práve z dôvodu že na základe uvedeného upozornenia mala byť vylúčená z užívania sporných nehnuteľností. Prvoinštančný súd pritom jednoznačne vyslovil, že v konaní nebolo preukázané vylúčenie žalobkýň, resp. žalobkyne 1/ z užívania sporných nehnuteľností pred touto výzvou. Vzhľadom na uvedené mal žalovaný za to, že žalobkyňi 1/ nevznikol žalovaný nárok, nakoľko upozornenie, od ktorého súd prvej inštancie nárok odvíjal, sa v žiadnej časti netýkalo žalobkyne 1/. Preto bol žalovaný toho názoru, že bolo potrebné žalobu žalobkyne 1/ v celom jej rozsahu zamietnuť. Na podklade tohto potom žalovaný žiadal priznať voči žalobkyňi 1/ nárok na plnú náhradu trov prvoinštančného, ako aj odvolacieho konania.

15. Žalobkyňa 1/ sa k odvolaniu vyjadrila písomne tak, že žiadala, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti potvrdil a žalobkyňi 1/ priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

16. Nesúhlasila s argumentáciou, ktorou sa žalovaný snažil preukázať naplnenie odvolacieho dôvodu a teda jeho skutočnú existenciu. Odôvodnenie napadnutého rozsudku obsahuje všetky jeho obsahové náležitosti. Žalovaný síce svojím odvolaním napadol skutkové zistenia, ale z jeho argumentácie vyplýva, že v skutočnosti brojí proti hodnoteniu dôkazov vykonaných v konaní. Súd prvej inštancie v súlade s ust. § 191 CSP hodnotil každý dôkaz jednotlivo (žaloba, tvrdenia sporových strán vo svojich písomných vyjadreniach a vo vyjadreniach prednesených na pojednávaníach, svedecké výpovede, listinné dôkazy) a všetky dôkazy vo vzájomnej súvislosti a na základe tejto procesnej činnosti ustálil záver, že žalobkyne 1/ až 5/ boli obmedzené, resp. vylúčené z užívania predmetu spoluvlastníctva a ustálil aj rozhodný čas, kedy k tomu najneskôr došlo. Pokiaľ súd prvej inštancie svoj záver o vylúčení žalobkýň z užívania predmetu spoluvlastníctva ustálil ku dňu 28.07.2017, podkladom pre tento záver boli najmä tvrdenia žalovaného (napr. žalovaný vo svojom vyjadrení zo dňa 20.08.2018, ktoré podal k žalobe, uviedol, že v júli 2017 vymenil zámky od rodinného domu a znemožnil žalobkyňiam užívanie domu, a ďalej uznal uplatnený nárok žalobkýň za dobu od mesiaca júl 2017 do mesiaca apríl 2018), ako aj výpovede svedkov žalovaného, v ktorých svedkovia potvrdili výmenu zámkov od rodinného domu. Súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku odôvodnil, z akých dôvodov považoval deň 28.07.2017 za najneskorší rozhodný dátum, kedy žalovaný spolu s I. T. a X. T. v upozornení zo dňa 28.07.2017 jasne a nespochybniteľným spôsobom prejavili voči žalobkyňi 1/ svoju vôľu, obmedziť žalobkyňu 1/ v užívaní predmetu spoluvlastníctva. Ak žalovaný tvrdil, že predmetné upozornenie sa týkalo len detí žalobkyne 1/ a jej rodinných príslušníkov a že sa netýkalo žalobkyne 1/, v dôsledku čoho žalobkyňi 1/ nevznikol voči nemu nárok na zaplatenie 107,28 eur, priznaný jej napadnutým rozsudkom, takáto argumentácia žalovaného je príliš formalistická a účelová v snahe dosiahnuť revíziu prvostupňového rozsudku vo svoj prospech. Z uvedeného upozornenia jasne vyplýva, že žalovaný spolu s ďalšími spoluvlastníkmi dôrazne upozorňujú žalobkyňu 1/, že ony majú právo rozhodovať o predmete spoluvlastníctva a „diktovať“ žalobkyňi 1/ ako spoluvlastníčke „pravidlá“ užívania spoločnej veci, čo správne uviedol aj súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku. Z napadnutého rozsudku vyplýva, že okresný súd považoval upozornenie za dôkaz pre ustálenie rozhodného času, odkedy bola žalobkyňa 1/ jednoznačne obmedzená vo svojom vlastníckom práve a ak súd čas vzniku nároku žalobkýň ustálil totožne s dátumom uvedeným v upozornení (28.07.2017), nemožno z tejto skutočnosti vyvodiť záver, že upozornenie bolo rozhodujúcim dôkazom o tom, či nárok žalobkyňi 1/ vznikol alebo nie. Keďže súd prvej inštancie sa fakticky stotožnil s právnou kvalifikáciou nároku tak, ako to tvrdil žalovaný (ako nárok z bezdôvodného obohatenia) a tiež aj „rozhodnú dobu“ vzniku nároku žalobkýň v napadnutom rozsudku zjavne odvíjal (aj) od vyjadrenia žalovaného, ktorý uvádzal, že akceptuje zaplatenie nároku žalobkýň za obdobie od mesiaca júl 2017 do mesiaca apríl 2018, žalobkyňa 1/ považovala odvolanie za účelovo vykonštruované žalovaným, resp. podané „akoby“ pre prípad, že žalobkyne sa voči rozsudku odvolajú. Napriek tomu, že žalobkyne 1/ až 5/ sa proti rozsudku neodvolali, nestotožnili sa so správnosťou skutkových a právnych záverov, uvedených v napadnutom rozsudku. Odvolanie proti rozsudku však nepodali z

dôvodu, že nemali záujem predlžovať právoplatné skončenie sporu z dôvodu zabezpečenia ochrany svojho súkromia, rodinného života a pokojného bývania v rodinnom dome, ktorý sa nachádza v blízkosti spornej nehnuteľnosti užívanej žalovaným.

17. K vyjadreniu žalobkyne 1/ žalovaný odvolací repliku nepodal. Súčasne odvolaciemu súdu neboli doručené žiadne ďalšie podania strán sporu.

18. Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie proti rozsudku, čo do jeho výrokov I. a VII. bolo podané oprávneným subjektom (§ 359 CSP) a včas (§ 362 ods. 1 CSP) a napokon proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 ods. 1 CSP), preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379 CSP (t. j. v napadnutých výrokoch I. a VII.), viazaný odvolacími dôvodmi podľa ust. § 380 CSP a bez nariadenia pojednávania postupom podľa ust. § 385 ods. 1 CSP a contrario v spojení s ust. § 219 ods. 3 CSP rozsudok súdu prvej inštancie podľa ust. § 387 ods. 1 CSP v časti jeho výroku, ktorým žalobe žalobkyne 1/ proti žalovanému čiastočne vyhovel (výrok I.), ako aj v závislom výroku o trovách prvoinštančného konania o žalobe žalobkyne 1/ (výrok VII.) ako vecne správny potvrdil.

19. Vo všeobecnosti odvolací súd považuje za potrebné uviesť, že v zmysle ust. § 380 CSP je viazaný odvolacími dôvodmi (ods. 1), s výnimkou väd týkajúcich sa podmienok konania, na ktoré je povinný prihliadať, aj keď neboli v odvolacích dôvodoch uplatnené (ods. 2). Z tohto vyplýva, že na iné pochybenia súdu prvej inštancie, mimo tých, ktoré namietol odvolateľ v odvolacej lehote, ktoré by inak mohli byť odvolacím dôvodom v zmysle ust. § 365 CSP dôvodom na podanie odvolania, prihliadať nemôže, aj keď by takéto pochybenia zistil.

20. Odvolací súd konštatuje, že žalovaný svoju odvoláciu argumentáciu postavil výlučne na tom, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam. Súd prvej inštancie na podklade listinného dôkazu - upozornenia zo dňa 28.07.2017 nesprávne vychádzal totiž z toho, že on spoločne s I. T. a X. T. ako podieloví spoluvlastníci v zásade vylúčili žalobkyne z užívania sporných nehnuteľností. Prvoinštančný súd teda vychádzal z toho, že predmetné upozornenie sa týkalo tak detí žalobkyne 1/, a jej ostatných rodinných príslušníkov, ako aj samotnej žalobkyne 1/. Žalovaný však namietal, že predmetné upozornenie smerovalo výlučne len voči deťom žalobkyne 1/, nie však voči žalobkyne 1/. Z dotknutého upozornenia v žiadnom prípade nevyplýva, že by úmyslom žalovaného, I. T. a X. T. bolo obmedzenie výkonu práv žalobkyne 1/, resp. jej vylúčenie z užívania sporných nehnuteľností.

21. Odvolací súd však nepovažoval odvoláciu argumentáciu žalovaného za dôvodnú. Ako vyplýva z obsahu spisu, žalovaný sa k žalobe písomne vyjadril podaním zo dňa 20.08.2018 (na č. I. 48 spisu), v ktorom v bode VIII. uviedol, že: „Žalovaný si je vedomý, že za obdobie, odkedy došlo k výmene zámkov (júl 2017), čiastočne znemožnil žalobkyňam užívanie rodinného domu v rozsahu ich spoluvlastníckeho podielu, t. j. každej v 1/20-ine.“ Z tohto vyjadrenia vychádzal aj súd prvej inštancie, čo sa udáva v odôvodnení napadnutého rozsudku (ods. 6 odôvodnenia na str. 5 in fine). Zároveň žalovaný v tomto vyjadrení uviedol,

že: „v prípade však, ak by súd napriek vyššie uvedeným skutočnostiam vyslovil názor, že návrh žalobkyň je čiastočne dôvodný, žalovaný je ochotný akceptovať sumu 500,- eur ako celkovú výšku náhrady za užívanie spoluvlastníckych podielov žalobkyň, vychádzajúc zo sumy 200,- eur, ktorá bola medzi stranami akceptovaná ako východisková pre určenie náhrady za užívanie spoluvlastníckeho podielu a pri zohľadnení veľkosti spoluvlastníckeho podielu žalobkyň (celkovo 1/4) a obdobia 10 mesiacov (júl 2017 - apríl 2018). Náhrada by v takomto prípade jednotlivo predstavovala: - žalobkyne v rade 1/ - 140,- eur ...“ (ods. 7 odôvodnenia na str. 6 in fine) V ďalšom žalobkyne spolu so žalobou predložili listinu, a to vyjadrenie splnomocneného zástupcu žalovaného zo dňa 03.04.2018 k výzve splnomocnenej zástupkyne žalobkyň na zaplatenie náhrady za užívanie spoluvlastníckeho podielu (na č. I. 22 spisu). V tejto listine žalovaný prostredníctvom svojho splnomocneného zástupcu uviedol: „Poukazujeme predovšetkým na to, že do júna 2017 Vaša klientka p. V. (v tom čase ako výlučná vlastníčka spoluvlastníckeho podielu o veľkosti 1) bez akýchkoľvek obmedzení užívala a využívala nehnuteľnosti, ktoré sú predmetom sporu. Vzhľadom k uvedenému klient neuznáva a zásadne podpira nároky Vašich klientok uplatňované pred týmto časom. Nepopierame však, že od uvedeného času bol Vašej klientke, resp. klientkam čiastočne obmedzený výkon ich spoluvlastníckych práv, avšak len pokiaľ išlo o užívanie rodinného domu súp. č. XXX, nakoľko zo strany nášho klienta došlo k výmene zámkov na predmetnom dome.... Vzhľadom na vyššie uvedené je náš klient ochotný akceptovať sumu 200,- eur ako východiskovú sumu pre určovanie nájomného za užívanie spoluvlastníckych podielov Vašich klientok, a to za obdobie od 07/2017.“

22. Napriek tomu, že sa ukázalo pravdivým tvrdenie žalovaného, že v upozornení zo dňa 28.07.2017 žalovaný spoločne s I. T. a X. T. žalobkyňu 1/ dôrazne upozornili, že si neprajú, aby jej deti alebo jej rodinní príslušníci vošli do uvedeného domu alebo na uvedený pozemok bez ich súhlasu a neparkovali osobné motorové vozidlá pred vstupnou bránou do uvedeného rodinného domu a na uvedený pozemok,

a teda priamo táto výzva nesmerovala voči žalobkyni 1/, je bez najmenších pochyb, že súd prvej inštancie svoj (žalovaným v podanom odvolaní namietané) skutkový záver o obmedzení užívania spornej nehnuteľnosti žalobkyňou 1/ v období od 28.07.2017 31.04.2018 nevyvodil izolovane len z tohto jedného listinného dôkazu, ale hodnotiac aj iné dôkazy (svedecké výpovede svedkov I. T. a X. T., vid' odsek 31. odôvodnenia) spôsobom podľa ust. § 191 ods. 1 CSP, pričom nepochybne prihliadal aj na obsah vyššie spomenutého vyjadrenia žalovaného k žalobe zo dňa 20.08.2018, ako aj vyjadrenie jeho splnomocneného zástupcu zo dňa 03.04.2018. Práve prihliadajúc na obsah uvedených listín sa jednoznačne javí odvolacia argumentácia žalovaného ako účelová.

23. Nakoľko odvolacie námietky vymedzené žalovaným, ktorými je odvolací súd viazaný, neboli dôvodné a odvolací súd nezistil ani nedostatky v postupe súdu prvej inštancie, na ktoré prihliada súd z úradnej povinnosti (§ 380 ods. 2 CSP), v napadnutej časti (výrok I.) rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil.

24. Nadväzne potvrdenie rozhodnutia v meritórnej časti (výrok I.) zakladá správnosť aj odvolaním napadnutého výroku o náhrade trov konania (výrok VIII.).

25. Vo zvyšnej časti odvolaním nenapadnutej (t. j. vo výrokoch II. až VI. a VIII. až XI.) zostal rozsudok súdu prvej inštancie nedotknutý týmto rozhodnutím odvolacieho súdu.

26. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ust. § 262 ods. 1 v spojení s ust. § 255 ods. 1 a ust. § 396 ods. 1 CSP tak, že žalobkyni 1/ (iba jej, keďže odvolacie konanie sa týkalo len ňou podanej časti spoločnej žaloby žalobkyň 1/ až 5/) priznal proti žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %, nakoľko žalobkyňa 1/ mala v tomto štádiu konania plný úspech. Podľa ust. § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

27. Toto rozhodnutie senátu odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)
Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. (§ 420 CSP)

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. (§ 421 ods. 1 CSP)

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b). (§ 422 ods. 1 CSP)

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. (§ 427 ods. 1 CSP)

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. (§ 429 ods. 1 CSP)

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 ods. 2 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

V prípade, že nebude dobrovoľne splnená povinnosť uložená týmto rozhodnutím, môže sa osoba oprávnená z rozhodnutia domáhať uspokojenia svojho nároku návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti / Exekučný poriadok/ a o zmene a doplnení ďalších zákonov).